

Minister
Zdrowia

ZPP.050.85.2026.DLD

Warszawa, 05 października 2026

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek

Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 19675, złożoną przez Pana Pawła Masełko, Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w sprawie potrzeby zmian legislacyjnych i organizacyjnych w zakresie stosowania przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, uprzejmie przedstawiam poniższe informacje.

Ministerstwo Zdrowia dostrzega potrzebę dostosowania przepisów dotyczących przyjęcia do szpitala psychiatrycznego bez zgody do aktualnego stanu wiedzy medycznej oraz współczesnych realiów klinicznych i społecznych. Odpowiedzią na zidentyfikowane problemy jest przygotowany przez Ministerstwo Zdrowia projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz niektórych innych ustaw, wpisany do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD274. Projekt przewiduje m.in. zmianę art. 23 i art. 24 ustawy, dotyczących przyjęcia do szpitala psychiatrycznego bez zgody pacjenta.

W toku prac nad projektem ustawy przeanalizowano obowiązujące przesłanki przyjęcia do szpitala psychiatrycznego bez zgody pacjenta. Zidentyfikowano w szczególności problem wynikający z posługiwania się pojęciem „choroby psychicznej”, które nie ma jednoznacznej definicji w naukach medycznych i bywa interpretowane zawężająco, przede wszystkim w odniesieniu do zaburzeń psychotycznych. Może to powodować trudności w udzieleniu pomocy osobom znajdującym się w ciężkim kryzysie psychicznym, w tym osobom z wysokim ryzykiem zachowań samobójczych, ciężkimi epizodami depresyjnymi, zaburzeniami osobowości przebiegającymi z impulsywnością i zachowaniami

autodestrukcyjnymi, uzależnieniami lub kryzysami adaptacyjnymi, jeżeli stan taki nie przyjmuje postaci klasycznego zaburzenia psychicznego.

Projekt zakłada zastąpienie kryterium odwołującego się do „choroby psychicznej” kryterium funkcjonalnym. Przyjęcie bez zgody na podstawie projektowanego art. 23 będzie możliwe, jeżeli dotychczasowe zachowanie osoby jednoznacznie wskazuje, że ze względu na zaburzenia psychiczne jej zdolność do spostrzegania i oceny rzeczywistości oraz kierowania własnym postępowaniem jest znacznie ograniczona albo zniesiona, a z powodu tych zaburzeń osoba ta zagraża bezpośrednio własnemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób.

Projektowany art. 24 będzie natomiast miał zastosowanie, gdy zachowanie osoby wskazuje na bezpośrednie zagrożenie, ale występują wątpliwości, czy zagrożenie powstało w przebiegu zaburzeń psychicznych ze względu na znaczne ograniczenie albo zniesienie zdolności spostrzegania i oceny rzeczywistości oraz kierowania własnym postępowaniem.

Ministerstwo Zdrowia dostrzega także znaczenie sprawnego prowadzenia postępowań sądowych, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony praw osoby, której postępowanie dotyczy.

Projekt ustawy przewiduje rozwiązanie dotyczące sposobu przeprowadzania rozprawy. Zgodnie z projektowanym art. 45 ust. 1a w przypadkach uzasadnionych interesem osoby sąd będzie zarządzał przeprowadzenie rozprawy w szpitalu. Jeżeli przeprowadzenie rozprawy w szpitalu będzie szczególnie utrudnione, rozprawa będzie mogła zostać przeprowadzona przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie jej na odległość, zgodnie z art. 151 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego. Rozwiązanie to ma ograniczyć trudności organizacyjne, kadrowe lub związane ze stanem zdrowia osoby oraz umożliwić zachowanie ciągłości postępowania.

Ministerstwo Zdrowia stoi na stanowisku, że podstawowym instrumentem zapewniającym jednolite stosowanie przepisów ustawy o ochronie zdrowia psychicznego jest ich odpowiednie doprecyzowanie na poziomie ustawowym. Z tego względu w ramach projektu ustawy zaproponowano szereg zmian mających na celu wyeliminowanie występujących w praktyce wątpliwości interpretacyjnych oraz zwiększenie przejrzystości procedur.

Należy podkreślić, że podmioty lecznicze oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji zadań wynikających z ustawy są obowiązane do stosowania jej przepisów. W obowiązującym porządku prawnym to przepisy prawa powszechnie obowiązującego stanowią podstawę podejmowanych działań, a ich wykładnia należy do organów stosujących prawo, w tym sądów.

Odnosząc się do kwestii skarg, postępowań wyjaśniających albo postępowań dyscyplinarnych odnoszących się do przypadków zaniechań lub nieprawidłowości w udzielaniu pomocy osobom znajdującym się jednocześnie w kryzysie psychicznym i somatycznym, Ministerstwo Zdrowia nie posiada zbiorczych danych ani analiz w tym zakresie. Przedmiotowe sprawy pozostają we właściwości różnych podmiotów i organów, w tym podmiotów leczniczych, Rzecznika Praw Pacjenta oraz organów odpowiedzialności zawodowej poszczególnych zawodów medycznych. W konsekwencji Ministerstwo Zdrowia nie dysponuje kompleksowymi danymi pozwalającymi na przedstawienie zbiorczych analiz dotyczących wskazanej kategorii spraw.

Przedstawiając powyższe uprzejmie informuję, że projekt ustawy znajduje się na etapie, w którym zakończyła się analiza uwag przekazanych w ramach uzgodnień i opiniowania, a jego ostateczny kształt będzie wynikał z dalszego przebiegu tych prac.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/